

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. [i.e. II.] Ex Concilio a Magunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

randi
ratio.

qui iniuria inferitur, cum pecunia ejus gradus estimatur: nam quis non vile putet esse quod venditur? inquit Hormisdas in *epist. ad Episcopos Hispania, cap. 2.* Justitiae etiam ordinario simonica opponitur; tum, quod turpi ista sacrarum ordinationum nundinatione doctiores, ac sanctiores, qui dignitatum minus cupidi esse solent, in doctioribus, ac minus probis ad eas convolantibus, ecclesiasticarum sanctionum, officiorumque distributione, quae secundum justitiae distributivae leges sapientioribus, ac melioribus debentur, soleant praetermitti: tum quod iniquum sit, & contra justitiae commutativae regulas, ut proximè dicebam, pretio commutare, quod pretio commutari non potest; & vendere, quod gratis acceptum est, contra illud Christi Domini praecipuum, *gratis accepistis, gratis date.* Quod ita ad rem expendit Gennadius in *epist. encyclica*, ita latine versà: *A me, inquit, accepistis dignitatem sacerdotii, si mihi pro ipso parum quid, vel magnum solvistis, & hoc à me venditum est, hoc quoque ipsum aliis vendite, sin autem gratis accepistis, vos quoque gratis date.* Tandem simonia in ordinatione ministrorum Ecclesiae repugnat pietati, quia talis ordinatio offenderet piorum animos, & pauperes à sacramentorum perceptione retraheret, quod observat Gelasius in *epist. 1. ad Episcopos Lucania, cap. 7.* adeoque abhorruit Ecclesia ordinationes simoniacas, ut cautè ejus constitutiones legi debeant, cum in eis videatur doceri, similes ordinationes nullas esse. D. Gregorius *lib. 7. epist. 12. ibi: Quicumque studet per pretii ordinationem sacrum ordinem suscipere, sacerdos non est, sed inaniter tantummodo dici concupiscit.* Paschalis II *epist. ad Mediolan.* cujus verba perperam Gratianus tribuit in *cap. quicumque 1. q. 1. D. Ambrosio in cap. cum ordinaretur, ead. caus. & quest.* qui omnes PP. accipiendi sunt de ordinatione nulla quoad exercitium, non verò quoad effectum characteris. Apud Gentiles verò usum inolevisse dandi aliquid pro sacerdotio, constat ex *l. 1. §. sed an id, ff. de collat. bonor. l. 1. ff. de pollicit. l. 1. vers. Non tamen, de extra ordin. cognit. l. 1. §. 1. ff. ad leg. Jul. de ambitu.*

ab hac pensatione per Constantinum Pogonatum exempta est, quamvis nec tunc quidem jus confirmandi Romanum Pontificem Imperator remisit; sed postea Benedicto II. omninò cessit, & illam exactionem ut simoniacam accusavit Gregorius Magnus in *Psalm. 4. penitent.* & ita tam ipse, quam ejus praedecessores renuenter persolvebant, in justam vexationem redimentes, nec emebant dignitatem, sed moram suae consecrationis Ecclesiae nocivam datà pecunià redimebant, ut ita Imperatoriam gratiam sibi conciliarent. Sic etiam alii Episcopi, qui propriis Principibus aliquam pecuniam summam tempore suae consecrationis persolvebant, coacti, & inviti eam pendebant, ut ita confirmationem juxta eorum temporum corruptelam impetrarent; & illam improbam consuetudinem damnari in praesenti docet P. Marcha *cap. 10.* Nec obstat, quod de stilo Curiae Romanae expegebamus; nam omittis Redoano de *simonia 1. p. cap. 20. n. 2.* Garanna eodem tract. qui asserunt praesentem prohibitionem non exigendialiquid à notariis pro chartis, litterisve dimissoriis, seu testimonialibus, tantum à jure positivo provenire, & ideo locum non habere in Curia Romana; cum R. Pontifex sit supra jus positivum; sicut receptum est, legem Juliam de ambitu locum non habere in Curia Principis, quo modo ipsi accipiunt legem *1. ff. ad leg. Jul. de ambitu.* dicendum est, notarios, abbreviatores, & plumbatores pro stipendio proprii laboris pecuniam exigere, non pro pretio ipsius confirmationis, ut latius profequitur Roussetius *dict. cap. 5. per totum*, ubi de annatarum, & similium praestationum origine agit.

Sed superiori assertioni opponi potest textus in *cap. constitutum, de relig. domib.* ubi certa pensio annuatim persolvenda promissa fuit à quibusdam monachis pro ordinibus recipiendis: ergo quia in Sacramento Ordinis intervenire potest nummaria praestatio. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, in eo textu pensionem non fuisse promissam à monachis proprio Episcopo pro ordinibus recipiendis, sed in recognitionem subjectionis, ut liceret à quocunque Antistite catholico ordines recipere; quae conventio auctoritate Sedis Apostolicae fuit confirmata, aliàs nulla esset, ut probavit in *cap. final. de pactis*, ubi alia, quae ad ejus textus expositionem spectant, adduxi.

18.
Exponitur cap. constitutum de relig. Dom.

17.
Difficultas dubia

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam pecuniam illam Pontifex Imperatori solvebat coactus, non verò voluntariè, donec texto sacralo Ecclesiae, postulante Agathone Ecclesia Romana

CAPUT III.

Ex Concilio a Magunt.

Quicumque Presbyter per pretium Ecclesiam fuerit adeptus, omni modo deponatur, quod contra ecclesiasticæ regulæ disciplinam agere dignoscitur, qui alium Presbyterum legitime ad Ecclesiam ordinatum, per pecuniam expulerit, eamque sibi taliter vindicaverit: quod vitium latè diffusum, summo studio emendandum est. Itaque interdendum videtur clericis, sive laicis, ne quis cuilibet Presbytero praesumat dare Ecclesiam sine licentia & b consentu Episcopi sui.

NOTÆ.

1.
De Conc. Magunt.

a Magunt.] Ex Concilio Maguntino, seu Magontinensi citatur canon hic à Burchardo *lib. 3. Decreti, cap. 110.* Ivone *p. 3. cap. 86.* Papiensi in *1. collect. sub hoc tit. cap. 2.* & extat ferè eisdem verbis in Concilio Mogunt. sub Rabano *can. 12.* Mogunt. sub Arnulfo *can. 5.* sub Carolo *can. 15.* ex quibus illum transcribo. Ita autem repetita fuit eadem sanctio in tribus Conciliis, D. D. Genzal. in *Decretal. Tom. V.*

quia his temporibus inoleverat in Gallia magna corruptela circa beneficia ecclesiastica, quae laici, praecipue potentiores, ut Duces, Comitesque, propria auctoritate conferebant, & plerumque auferrebant, ut aliis conferrent, ut constat ex Concilio Maguntino sub Arnulfo, *cap. 29.* ibi: *Ut laici Presbyteros non ejiciant de Ecclesiis, nec constituent sine consensu Episcoporum suorum.* Concil. Cabilon. *can. 42.* ibi: *Inventum est, quod multi*

G 2 arbitrii

arbitrii sui remeritate, & quod est gravius ducti cupiditate, Presbyteris quibuslibet absque consensu Episcoporum Ecclesias dant, vel auferunt: unde oportet, ut canonicam regulam servata, nullus absque consensu Episcopi cuiuslibet Presbytero Ecclesiam det, quam si iuste adeptus fuerit, hanc nisi culpa gravi, & coram Episcopo canonicam severitate amittat. Concil. Mogunt. can. 30. *Ut nullus omnino munera exigat à Presbyteris propter commendationem Ecclesie.* Rothomag. can. 5. ibi *Sancitum est, atque omnimodis prohibitum, ut si quis Presbyter inventus fuerit alicui clerico, aut laico munera dare, aut de-*

dise, aut aliquam pecuniam tribuere, ut alterius Presbyteri Ecclesiam surripiat, aut Ecclesiam vacantem pretio redimat, pro hac cupiditate, seu rapina, seu presumptione turpis lucri gratia, deiciatur à Clero, & alienus existat à Clero. De qua corruptela accipendi sunt PP. in presenti, dum ajunt, vitium hoc late diffusum summo studio emendandum esse, & ita repetitis legibus huiusmodi abufum improbarunt, damnaruntque. Commentarium huius textus dabimus infra in cap. 13.

b *Consensu Episcopi*] Juxta tradita supra in cap. 4. de jure patron.

CAPUT III.

a Deodatus Papa.

SIDominus, & Magister omnium, qui sine peccato fuit, accusandi licentiam b uni dedit, quanto magis unius assertione convincendus est, qui simoniæ labe dignoscitur esse pollutus: non igitur & in tali negotio quilibet catholicus est respuendus, sed ut veritatem asserat, ad pellendam simoniacam rabiem magnis precibus exorandus est.

NOTÆ.

1. a **D**Eeodatus.] Ita etiam legitur in prima collectione sub hoc titul. cap. 3. Glossa marginalis legit Adeodatus; in nullius tamen epistolis reperitur textus hic; nam Adeodatus Monachus D. Benedicti electus Summus Pontifex die 9. Aprilis anno 669. unam tantum epistolam pro privilegiis Abbatie S. Martini Turonensis scripsit, quam referunt Baronius tom. 8. d. anno 669. Binius tom. 4. Concil. pag. 813. in quibus epistolis jam excusis non extant verba huius textus: quare existimabam textum hunc, & textum in cap. sequenti, & in cap. tanta, hoc titul. transcriptos fuisse ex Decreto, quod ex diversis canonibus, & SS. PP. sententiis edidit Cardinalis Deusdedit tituli Apostolorum in Eudogia: in quo librum contra invidiosos, & simoniacos compilavit, ut referunt Baronius tom. 1. anno 187. Antonius Aug. tom. 2. epim. juris Pont. in irael. de collectoribus canonum. Unde credo ex eo decreto Cardinalis Deusdedit transcriptum fuisse textum hunc; & cum ipso decreto careamus, cognosci nequit, ex quo Concilio, aut Ecclesie Patre verba hæc compilasset ipse Cardinalis.

2. b *Uni dedit.*] *Uni dedit* legit Antonius Aug. quod contigit dum Dominus dixit ad Judæos: *Quis ex vobis arguet me de peccato?* Et dum post aliam patientissimè acceptam dixit: *Si male loquutus sum, testimonium perhibe de malo,* ut referatur cap. 15. *Matthæi*, cap. 18. *Ioannis*, vers. 18. quo argumento ad idem probandum usus fuit Gratianus in cap. nos. *Secce* 2. q. 7.

COMMENTARIUM.

3. **C**Um quaesitum esset à Romano Pontifice, an quilibet Catholicus admittendus esset ad ac-

cusationem simoniaci, respondit, quemlibet admittendum esse. Cujus responsi ratio provenit ex gravitate huius delicti, ob eum enim atrocitatem non proceditur in ejus punitione, juxta juris ordinem in aliis delictis servatum; quia in hoc proceditur ad instar publici delicti, & læsæ majestatis, ex constitutione Leonis, & Anthemii in l. si quemadmodum, Cod. de Episc. & cler. cap. san. 25. quæst. 5. Facit textus in cap. per tuas, hoc titul. Unde cum ex legibus civilibus in ordinario crimine persequendo servi adversus Dominum non audiuntur, nec ut accusatores, nec ut testes, l. 20. l. ult. C. de his qui accusare, l. 3. 8. & 12. ff. de testibus; tamen quia in crimine læsæ majestatis ad accusandum & testificandum contra Dominos admittuntur, d. l. 20. l. 2. ff. ad leg. Jul. majest. etiam in crimine simoniæ detegendo admittuntur, cap. tanta, hoc titul. Carnotensis epist. 27. ubi de simoniacis agens ait: *Ad insimulationem talium etiam infames persone admittuntur.* Similiter licet mulieres, & infames ab accusatione arceantur, l. 4. & 8. ff. de accusat. l. 1. l. 15. C. qui accusare; tamen quia in crimine læsæ majestatis admittuntur, l. 7. §. 1. l. 8. ff. ad leg. Jul. majest. l. 4. C. eod. etiam in crimine simoniæ admittuntur, d. cap. tanta, cap. si Dominus, cap. licet Helis, hoc tit. probat Hallier. de sacris elect. sect. 7. cap. 1. §. 4. fol. 271. & ita rectè in presenti docetur, quemlibet Catholicum admitti ad detegendum simoniæ crimen. Judæi autem, & hæretici non admittuntur nisi simonia habeat adjunctam hæresim; ita quod simoniacus crederet cum pertinacia spiritusalia, aut spiritualibus annexa posse comparari, aut pretio acquiri; nam tunc etiam quicatholici non sunt, admittuntur ut accusatores, velut testes, argumento capitis contra, de hæretic. in 6. docet Binzelius in presenti, num. 2.

CAPUT IV.

a Gregorius Max. b Presumptori Ecclesie Salonit.

Quotiens contra ecclesiasticam quid gestum dicitur disciplinam, ne nos ante Deum culpa ex dissimulatione redarguat; irrequisitum hoc relinquere non audemus. Pervenit itaque ad nos, quod per simoniacam hæresim fueris c ordinatus; sed & alia de te multa hæc dicta sunt, de quibus unum quam maximè fuit, propter quod necesse